కలలోని యదార్థం

ఎవరో నిద్రలేపినట్టుగా జోగారావు పక్కమీద లేచి కూర్చున్నాడు. అంతా నిశ్శబ్దంగా ఉంది. జాగ్రత్తగా ఆల కిస్తే లీల ఊపిరి పీల్చటం వినిపిస్తున్నది.

కిందహాలులో ఉన్న గడియారం మూడు కొట్టింది.

జోగారావు తాను కన్న కలను తలుచుకుంటూ మళ్ళీ పక్కమీద వాలాడు. మళ్ళీ నిద్రపట్టే లక్షణాలేవీ కనిపించ లేదు.

అతను కన్న కలలో విశేషమేమీ లేదు. పదేళ్ళ కిందటి జీవిత వాతావరణం ఎందుకో మళ్ళీ కలలోకి వచ్చింది. ఆ కటిక దరిద్రపు దినాలూ, ఆ పూరికొంప, హామక్‌లాంటి నులకమంచమూ, మసిబారి, పైన ఒక పెళ్ళ విరిగి, కాగి తంతో అంటించిన చిమ్నీగల హరికేన్ లాంతరూ కనిపిం చాయి. అప్పటికింకా తను లీలను ఎరగడు — ఆమె పేరు లీలకూడా కాదు. అయినా ఈ కలలో ఆమెకూడా ఉన్నది. కలలో అతను ఆ పూరికొంపనూ, కుక్కిమంచాన్ని, హరి కేను లాంతర్నూ, లీలనూ ఎంత ప్రేమగా చూచాడు ! ఈ అర్థంలేని కల కంటున్నంతసేపు అతని మనస్సు ఎంత నిర్మ లంగా ఉంది !

దారిద్ర్యంలో ఆనందం ఉన్నదనే సిద్ధాంతాన్ని జోగా రావు బుద్ధిపూర్వకంగా ఏనాడూ ఆమోదించలేదు. కాని

ఇప్పుడాలోచించుకుంటే తాను ఆత్మవంచన చేసుకున్నా డేమో నని అనుమానం కలగసాగింది. డబ్బులో ఆనందం ఉందా? సుఖాల్లో ఆనందం ఉందా? చిత్తశుద్ధిగా జోగా రావు ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పుకోలేక పోయాడు.

ఒకప్పుడు జోగారావు మధ్యతరగతి దరిద్రుడు. మధ్య తరగతి దారిద్ర్యానికీ, తక్కువతరగతి దారిద్ర్యానికీ తేడా ఏమిటంటే, రెంటిలోనూ ఆహారసమస్య ఒకటే అయినా, మధ్యతరగతి దరిద్రుడు తన ఆకలి చంపుకోవటానికి అడుక్కు తినటమో, కూలిచేసుకోవడమో, దోచడమో చేయలేడు. మధ్యతరగతి వాళ్ళకు దోపిడి చేతకాదనికాదు, ఇష్టంలేదనీ కాదు. అయితే తక్కువ తరగతి వాళ్ళలాగావీళ్లు పరగడు పునా, చట్టవిరుద్ధంగానూ దోచలేరు. తను అవసరాలు గడ వగా, విలాసాలు తీరగా చేతిలో మిగలటం మొదలు పెడితే గాని చట్టం చాటుదోపిడీకి దిగలేడు.

తన దారిద్ర్యంలో జోగారావు కథలూ, వ్యాసాలూ రాసేవాడు. అతని సాహిత్యవిమర్శలు తెలివిగా ఉండేవని చదివిన కొద్దిమందిలో కొద్దిమంది అనుకునేవాళ్లు. రచయిత గానూ, విమర్శకుడుగానూ జోగారావు ఆకాలంలోనే సాహితీ పరులలో కొంత ఖ్యాతిగడించాడు. ఆ రోజుల్లో ఏ కథకనా ఐదు రూపాయలు మనిఆర్డరువస్తే ఎంత ఆనందంగా ఉండేది! ఆ రోజుల్లో డబ్బు గారడీలుచేసి చూపేది జోగా రావు చేతుల్లో. రోజుకు పావలాతో పొట్టనించటం ఎట్లా? జోగారావు ఆ "ఫీట్" చాలా నెలలు చేశాడు. తనే వంట చేసుకునేవాడు. అన్నంలో ఉల్లిపాయ ముక్కలూ, ఉప్పూ,

కారమేసుకుని, ఇంతనూనె కలిపి మూడుముద్దలు తిని మజ్జిగలో నిమ్మకాయా వుప్పూ కలిపి త్రాగితే కొన్ని పరిస్థితులలో అత్యంతానందం కలుగుతుంది. ఎంత తక్కువతో అవసరాలు గడుపుకోవచ్చునో అన్వేషించటంలో ఆనందం ఉంది. ఈ ఆనందాన్ని జోగారావు ఎరుగును-కాని గుర్తించ లేదు.

జోగారావూ, లీలా పట్నంవచ్చిన తరువాతకూడా చాలా రోజులు అన్నం తినలేదు. ఉదయము, సాయంకాలము హోటలుకు వెళ్ళి డబ్బుకు యెంత తక్కువ తినవచ్చునో అంత తినేవాడు. నాలుగేసి ఇడ్లీ, సాంబారూ, అరకప్పు కాఫీతాగితే జానెడు కడుపూ నిండేది. సాయంకాలం కారియరులో అయిదణాల భోజనం తెచ్చుకుంటే యిద్దరికీ సరిపోయేది.

రాజ్యాలేలేవాళ్ళు రాజకీయ సమస్య ఎదుర్కోవటానికి ఎంత తీవ్రంగా ఆలోచించి, ఎటువంటి యుక్తులు సాగిస్తారో, ఒక్కొక్క రూపాయి సంపాదించటానికి అది సాధ్యమైనంత నింపాదిగా చెయ్యిదాటి పోవటానికి జోగారావు అంత శ్రమా పడేవాడు. ఈ శ్రమ ఫలించినంతవరకు ఆనందం కలుగుతూనే వుండేది.

అప్పట్లో జోగారావు ఈ ఆనందాన్ని గుర్తించక పోవటానికి కారణమేమంటే అతను వేరేకలలు-పగటి కలలు కనటంలో నిమగ్నుడయి పోయినాడు. అప్పుడతను కన్న కలలు రెండే రెండు. ఒకటి లీలను సినిమాతార చెయ్యటం, రెండోది సాధ్యమైనంత నాగరికంగా బ్రతకటం.

తిండికి సరిగా లేని రోజులో కూడా జోగారావు, "నిజమైన దారిద్ర్యం డబ్బు లేకపోవటం కాదు; ఉన్న డబ్బుతో సుఖంగా బతకలేక పోవటం" అని అవకాశం దొరికినప్పుడల్లా అనేవాడు. అతని లెక్క ప్రకారం పల్లెటూళ్ళలో నివసించటమే ఒక పెద్ద దరిద్రం. మంచి రోడ్లూ, సొంత కారూ, ఆధునిక పద్ధతులమీద కట్టిన యిల్లూ, ఎలెక్ట్రిసిటీ, ఫ్లష్ సౌకర్యాలూ, పాశ్చాత్యపంధాలమీద బాత్ రూంలూ, కొళాయిలూ, సింక్ లూ, పడకగదులూ, డ్రాయింగు రూంలూ, ఫర్నిచరూ, తివాసీలూ, కోటనులూ, కర్టెనులూ—ఇవి లేక పోవటం నిజమైన దరిద్రం.

లీల సినిమాతార కావాలన్న కల నిజమైనప్పటికీ తన యీ రెండో కోరిక యింత బాగా నెరవేరుతుందని జోగారావు యెన్నడూ వూహించలేదు. రెండూ నిజమయాయి. కాని జోగారావు అర్ధరాత్రి మూడు గంటలవేళ తనకు ఆనందం యెందుకు లేకుండా వున్నదా, అని ఆత్మపరీక్ష చేసుకుంటున్నాడు.

2

ప్రస్తుతం జోగారావును వేధిస్తున్నది బాధ అనదగినంత పెద్దది కాదు, లివర్ సరిగా పనిచెయ్యకపోవట మనదగినంత చిన్నదీకాదు. బెర్నార్డ్షా నాటకం "మాన్ అండ్ సూపర్ మాన్"లో నరకంలో డాన్ యువాన్ "బోర్డమ్" అనుభవిస్తున్నట్టుగా వున్నది అతని స్థితి. అదొకవిధమైన చిరాకుతో

కూడిన అసంతృప్తి. ఈ అసంతృప్తికి లీలే కారణమని అనుకోదలిస్తే జోగారావుకు మార్గాలు చాలా వున్నాయి. కాని అతను ఆ మార్గాలు అన్వేషించి ఆత్మవంచనకు గురికాదలచలేదు. అతనికీ లీలకూ గల సంబంధం గడచిన మూడు నాలుగేళ్ళకాలంలో చాలా మారిపోయింది. నిజమేగాని అందుకు లీలను తప్పుపట్టటం నిరర్థకం. పైపెచ్చు అతడు ఎనిమిదేళ్ళనుంచీ ఆమెకు అనేక రకాలుగా ఋణపడివున్నాడు.

లీల అతనిజీవితంలోకి అడుగుపెడుతూనే అతన్ని చాలా పెద్ద దుస్థితినుంచి రక్షించింది. జోగారావు తన దరిద్రాన్ని పెళ్ళితో మరింత దుర్భరం చెయ్యక చాలా మంచిపనే చేశాడుగాని, ఈ పాడుసంఘంలో యేసమస్యను పరిష్కరించాలన్నా మరో కొత్తసమస్య ఏర్పడుతుంది. చిక్కేమిటంటే జోగారావుకు బ్రహ్మచర్యం సాధ్యం కాలేదు. కొందరు బ్రహ్మచర్యం సులువుగా నెరపగలరు. కాని, జోగారావు యీ తరగతికి చెందినవాడు కాడు. అతను తన పరిసరాలలోగల ఆడవాళ్ళను—ఇతరుల భార్యలను ఆధారం చేసుకుని తన బ్రహ్మచర్యభారం తేలిక చేసుకోసాగాడు. ఇందువల్ల అమాయకులైన స్త్రీలని అపాయానికి గురిచేస్తున్నాననే నన్నబాధ అతన్ని కాల్చుకుతిన్నది. వాళ్ళ మనశ్శాంతికి భంగం కలిగిస్తున్నానన్న అవేదనకూడా అతనికి కలగకపోలేదు. ప్రేమ కేవలం దేహధర్మమే అయితే ఒకరిద్దరు స్త్రీలు అతనికోసం మానసికంగా బాధపడటం జరక్కపోలేదు. ఈ నరకంలోనుంచి ఏనాటికైనా, యెవరైనా వచ్చి తనను రక్షిస్తారని అతను

పెట్టుకున్న ఆశను లీల సఫలం చేసింది. ఆమెతో స్నేహం కలసినతరువాత అతను యితరుల భార్యలజోలికి పోలేదు.

లీల ఎవరిభార్యా కాదు. ఆమె కళావంతులపిల్ల. ఆమెకు తల్లిగాక, తండ్రికూడా వున్నాడు. కాని ఆ దుర్మార్గుడామెపట్ల తండ్రిలాగ ప్రవర్తించలేదు. పన్నెండేళ్లు నిండకముందే వాడు లీలను బజారులో పెట్టాడు. ఆమెలో మానసిక వాంఛలు మొగ్గతొడగకపూర్వమే హేయమైన ఇంద్రియానుభూతి కలగటంచేత లీల మగవాళ్ళపై ద్వేషం మాత్రమే యెరుగును. మగవాళ్ళస్నేహం యెరగదు. ఆమె కాలోటును జోగారావు తీర్చాడు. అతనిమూలంగా లీలలో ఆడతనం పరిపూర్ణత్వం పొందంది. ఆమె అతని ప్రభావాన్ని పూర్తిగా స్వీకరించడమే గాక, ప్రపంచంలో వున్న ఒక్క గొప్పవాడూ తనవాడైనట్టు భావించి గర్వించింది. ఇతనితో నరకానికి పోవటానికైనా సిద్ధపడి తన తండ్రిని ధిక్కరించి, ఇల్లు విడిచి అతనితో పట్నం వచ్చేసింది. పట్నంలో యిద్దరూ కలిసి చాలా యిబ్బందులు పడ్డారు. కాని జోగారావుమీద విశ్వాసంతో ఆమె యే కష్టాన్నీ ఖాతరు చెయ్యలేదు. ఏ సమస్యను గురించీ తను స్వయంగా ఆలోచించలేదు. అతనియందు ఆమెకుగల విశ్వాసం అన్ని పరీక్షలకూ నిలబడ్డది.

ఐతే లీల ఎన్నడూ జోగారావుచేతి కీలుబొమ్మగా వుండలేదు. అతనికి ప్రతిబింబం అసలేకాదు. ఆమెను తన ప్రతిబింబంగా చెయ్యాలని జోగారావు ఎన్నడూ ప్రయత్నించలేదు. ప్రయత్నించాలని అతనికి తట్టనుకూడా లేదు. జోగారావుకు అన్నిటికన్నా భావనా స్వాతంత్ర్యంమీద విశ్వాసం

హెచ్చు. ఇంకొకరి భావనాస్వాతంత్ర్యాన్ని అరికట్టడంకన్నా మనిషి చేయగలసాంఘికపాతకం మరొకటిలేదనిఅతనివిశ్వాసం. తన స్వాతంత్ర్యాన్ని అరికట్టటానికి ప్రయత్నించినవారి నందర్నీ అతను వెలి వెయ్యటంచేతే జీవితంలో దాదాపు ఒంటరి వాడైనాడు. అతనికి మిగిలిన కొద్ది స్నేహితులుకూడా సాంఘికంగా తన వర్గానికి చెందినవారుకారు; తాను తన వర్గధర్మాన్ని ఆచరిస్తున్నాడా లేదా అని విమర్శించని వాళ్లుమాత్రమే...

లీలకు సినిమాల్లో నటించే అవకాశం దొరికిందంటే అందుకు పూర్తిగా జోగారావు కృషి కారణం. అతను ఆమె యందు పరిపూర్ణమైన విశ్వాసం కనబరిచాడు. ఏదోవిధంగా సినిమాతార చెయ్యాలన్న ఆవేదన మాత్రమే అతనిలో వున్నట్టయితే అతను జయించి వుండకపోను. కాని, ఆమె ఏనాటికన్నా గొప్ప సినిమానటి అయితీరుతుందని అతనికి గల పరిపూర్ణ విశ్వాసం క్రమంగా యితర్లకుకూడా సంక్రమించింది. ఎందుచేతనంటే జోగారావు అందరు ప్రొడ్యూసర్ల చుట్టూ లీలను వేసుకు తిరిగినప్పటికీ ఎవరిదగ్గరా ప్రాధేయపడలేదు. ఆమెయందు వారు విశ్వాసంకనబరచనందుకు వారిని నిందించనూ లేదు. ఆమెను తీసుకోకపోవటంవల్ల ప్రొడ్యూసర్లే నష్టపడతారన్న నమ్మకం అతనిలో బలంగా వున్నప్పుడు ఒకరిద్దరు ప్రొడ్యూసర్లన్నా ఆ నమ్మకానికి గురికాక తప్పదు. అదే జరిగింది. లీలకు వరసగా ఒకదానితరువాత ఒకటిగా రెండు చిన్న చిన్న వేషాలు లభించాయి.

జోగారావు లీలను సినిమాలలో ప్రవేశపెట్టటమే కాదు. ఆమెకు నటించే శక్తికూడా కలిగించాడు. నిజానికి ఆమె

నటించటానికి పుట్టినమనిషే. దానికి సందేహంలేదు. ఎందు చేతనంటే నిత్యజీవితంలోకూడా ఆమె భావప్రకటన ఎంతో నిండుగానూ, ఆకర్షవంతంగానూ వుండేది. ఐతే విజయవంతంగా నటించటానికి యీ సహజశక్తి చాలదు. దానికి తోడుగా ఒకవిధమైన మనస్తత్వంకూడా వుండాలి. ఆ మనస్తత్వం నిర్బంధాలమధ్య అలవడదు. దానికి మానసిక స్వాతంత్ర్యం అంతులేకుండా కావాలి. కళాకారుడు ముందుగా జీవితపు సంకెళ్ళనుంచి తాను విముక్తిపొంది, తరవాత ప్రపంచాన్ని తన సంకెళ్ళలో బిగించేశక్తి సంపాదించాలి. కళకు సరైన వాతావరణంలేని సాంఘికవ్యవస్థలో కళాకారులు సంఘానికి వెలికావటమో అధమం సంఘ ధర్మానికి వీక్షణంగా జీవించటమో జరుగుతుంది. సాంఘికవ్యవస్థ కళారాధనకు అనుకూలించే పరిణామాన్ని పొందిననాడే సామాజికులకూ కళారాధకులకూ మధ్య యేర్పడుతూ వుండే వైషమ్యం అంతరించటం జరుగుతుంది. అందాకా సంఘం కళాకారులను హీనంగా చూడటమో, నెత్తికెక్కించుకుని పూజించటమో లేక ఒకేసారి రెండూ చేయటమో జరుగుతుంది. కాని కళాకారులను తమవాళ్ళుగా, తమ సోదరులుగా భావించటం మాత్రం జరగదు.

జోగారావు లీలకు యీ స్వాతంత్ర్యం యిచ్చాడు. సంఘం మానవులమీద ఏర్పరచే ఏ నిర్బంధాన్నికూడా లీల గుడ్డిగా, తప్పనిసరిగా ఆమోదించనవసరం లేకుండా చేశాడు. అసలే విహంగంలాంటి లీలను అతను స్వేచ్ఛా విహంగంగా మార్చాడు.

లీల నటించిన చిన్న పాత్రలే ప్రొడ్యూసర్లను ఆకర్షిం చాయి. ఆ పాత్రలనుచూసి లీలకూడా సంతోషించింది. ఆమె కన్న విమర్శనాదృష్టి ఎకోన్నరెట్లు అధికంగా గల జోగా రావు ఆమె నటనతో తృప్తిపడలేదు. అందులోగల లోపం చాలావరకు ఆ యా పాత్రలు రచించినవాళ్ళదని, ఆమెను డైరెక్టుచేసిన వారిదనీ అతను తెలుసుకున్నాడు. నటులను విమర్శనాదృష్టితో గాక తమ పూర్వానుభవము తోనూ, వ్యాపారదృష్టితోనూ చూసే ప్రొడ్యూసర్లు ఆమెలో లాభాలు చూశారు. సరిఅయిన మేకప్‌మాన్ వుండి, మంచి ఫోటో గ్రాఫర్ చేతిలో పడితే లీల చాలా పైకివస్తుందనీ, లక్షలాది సినిమా ప్రేక్షకులు ఆమెకోసం వెర్రెత్తి తమపై కనకవర్షం కురిపించవచ్చుననీ ప్రొడ్యూసర్లు గుర్తించారు.

ఐతే ప్రొడ్యూసర్లు వేటగాళ్ళవంటివాళ్ళు. వాళ్ళు తొందరపడి తుపాకీపేల్చి పిట్ట పారిపోవటానికి ఒప్పరు. లీల చౌకగా వస్తుంది. కాని, తాము ఏమాత్రం ఆత్రం ప్రదర్శిం చినా ఆమె రేటు పెరగవచ్చు. అందుకని వారు వెయ్యి కళ్ళతో కనిపెడుతూ వల చేతబట్టి పొంచున్నారు. ఇంతలో ఎవరో ప్రొడ్యూసరు తూలాడు. అతడికి పాపం, గత్యంతరం లేకపోయింది. అతని 'తార' అతన్ని పిండటానికి నిర్ణయించిన పేచీలు పెట్టసాగింది. తీరా సంతకం పెట్టవచ్చేసమయానికి తాను అదివరకు కోరి ఒప్పించిన తొంభైతొమ్మిది హిరణ్యాక్షి వరాలకు తోడుగా నూరోది కోరింది. అప్పటికే మూడు కంట్రాక్టులు చించి నాలుగోది రాసిన ఆ ప్రొడ్యూసరు నాలు గోది చింపివేసి తన 'తారను' పంపేసి వెంటనే కారెక్కి లీల

దగ్గిరికి పోయి, "ఇదిగో నేను ఎల్లుండి ప్రారంభించే పిక్చరులో హీరోయిన్ వేసానికి కంట్రాక్టు. అంకెమాత్రం వెయ్యలేదు. ఎంత కోరతావో చెప్పు. నా కిష్టమైతే నువ్వుచెప్పిన అంకె వేస్తాను. లేదా, పిక్చరు మానుకుంటాను" అన్నాడు.

కంట్రాక్టుఫారం తీసుకుని జోగారావు లీల చేతికిచ్చి ఎక్కడ సంతకం చెయ్యాలో చూపించి సంతకం చెయ్యమన్నాడు.

"అంకె?" అన్నాడు ప్రొడ్యూసరు.

"మీకు గిట్టినంత వెయ్యండి. మీరు నష్టపడి లీల డబ్బు తీసుకోనవసరంలేదు. మీరు మా యింటికి వచ్చారు. మేం మీ దగ్గిరికి రాలేదు. అతిథులతో ఎవరూ బేరంచెయ్యరు.

వ్యాపారస్తుడిలో మానవత్వం తల ఎత్తింది. ఆరువేల దగ్గిర పాట ప్రారంభించి ఎనిమిదివేలదగ్గిర ఆపుచేద్దామనుకున్న ప్రొడ్యూసరు పదివేలు అంకె వేశాడు.

"ఇద్దామనుకున్నదానికన్న రెండువేలు ఎక్కువవేశాను. లీల నాకు మనస్ఫూర్తిగా పనిచేస్తుందని తెలుసుకున్నాక ఆ రెండువేలూ యింకోరకంగా నాకు గిట్టకపోవన్న ధైర్యం కలిగింది."

ప్రొడ్యూసరు సెలవుపుచ్చుకున్నాడు. ఆమెమీద కన్నువేసివున్న మరి యిద్దరు ప్రొడ్యూసర్లు ముగ్గులోకి దిగారు. మొదటి ప్రొడ్యూసరును తిట్టుకుంటూ వాళ్ళుకూడా పదేసివేలకు కంట్రాక్టు రాసి, ఇంత తెలివిమాలిన పని ఎందుకు చేశామా అని చాలారోజులపాటు ఆశ్చర్యపడ్డారు.

3

అటుతరవాత లీల పైకిరావటంతో జోగారావుకు సంబంధం లేకుండా పోయింది. ఈ యేడు ఆమె ఆరు కంట్రాక్టులపై సంతకాలు పెట్టింది. ఒక్కొక్కటే ముప్పై వేలు. కిందటేడే లక్షరూపాయలుపెట్టి ఈ బిల్డు కట్టించారు. కాని ఇందులో జోగారావుకు ఎటువంటి నిమిత్తమూ లేదు. ఈ రెండుమూడేళ్ళుగా తెరమీద ఆమె సౌందర్యం ఎంతో పెంపొందింది. ఆమె నటన ఎంతో ప్రతిభ సంపాదించుకున్నది. కాని, దీనికి తోడ్పడ్డవాళ్ళు మేకప్ చేసేవాళ్ళూ, ఫొటోగ్రాఫర్లూ, డైరెక్టర్లూ, ఆమెకు ప్లేబాక్ పాడినవాళ్ళూ, ఆమెకోరకు పాత్రలు రచించినవాళ్ళూనూ. ఇందులో జోగారావుకు ప్రమేయం ఏమీలేదు.

సినిమా ప్రపంచంలో కాలు నిలువదొక్కుకున్నాక లీల అనేక విషయాలలో వెనకటికన్న వెనక్కుపోయింది. ఆమె వెంకటేశ్వరస్వామికి మొక్కులు చెల్లించింది, అభిషేకాలు చేయించింది. తోడుగులు తొడిగించింది. గడిచిన రెండు మూడేళ్ళనుంచీ యిద్దరు ముగ్గురు జ్యోతిష్కులను పోషిస్తున్నది. నాడీ గ్రంథాల వాళ్ళనూ పోషిస్తున్నది. ఇవన్నీ కాక ఆమె, తనను పైకి తీసుకురావటానికి తోడ్పడే వారందరికీ తన శరీరసౌఖ్యం యిస్తున్నది. తన అభివృద్ధికి ఆటంకంగా వుండగల పురుషులను ఇంకోవిధంగా వశం చేసుకోవటానికి ఆమె ప్రయత్నించటంకూడా లేదు. కేవలం తన శరీరంతోనే జయిస్తున్నది.

లీలను చూసి అసూయపడేవాళ్ళూ, ఆమె పతనాన్ని కోరేవాళ్ళూ కూడా ఆమెమీద దుష్ప్రచారాలు చేస్తూనే వున్నారు. ఆమెను భయపెట్టి డబ్బు గుంజలేనివాళ్ళు పత్రికల్లో ఆమెనుగురించి అవాకులూ-చెవాకులూ రాస్తూనే వున్నారు. ఈ ప్రచారం చూసి లీల బెదిరిందిగాని, జోగారావు ధైర్యం చెప్పాడు.

"నీ వృత్తికి నీ అపఖ్యాతి అడ్డురాదు. నీకు మొగుడనే పేరుతో నే నున్నన్నాళ్ళూ యెవరూ ఏమీ చెయ్యలేరు. నీ మీద రాళ్ళు వేసేవాళ్ళే గాయపడతారు.

లీల కృతజ్ఞతతోను, గాయపడిన ఆత్మాభిమానంతోను కంట నీరుకారుస్తూ జోగారావును కౌగలించుకుని ముద్దుపెట్టుకున్నది. ఆమెను తెరమీద చూస్తేనే లక్షలాది ప్రేక్షకులకు పారవశ్యం కలిగినప్పటికీ యిటీవల జోగారావును ఆమె ఆలింగనం కదిలించలేకుండా వుంది. ఒకప్పుడు ఆమె కుండిన లావణ్యమూ, అందమూ యిప్పుడు లేవు. నిద్రాహారాలు సరిగాలేని సినిమా నటనా, ప్రేమరహితమైన కామ సంతృప్తి ఆమె సౌందర్యాన్ని అపహరిస్తున్నాయి. ఆమె సహజ సౌందర్యం క్రమంగా తగ్గినా, కృత్రిమ సౌందర్యం దినదిన ప్రవర్ధమాన మౌతున్నది.

4

రెండు నెల్లక్రితం లీల సినిమావృత్తిలో ఒక నూతనాధ్యాయం ప్రారంభమైంది. ఆమెతోకూడా మరికొందరు కలిసి

సొంతాన పిక్చరు తీయాలని తలపెట్టారు. ఇది జోగారావుకు కిష్టంలేదు. కాని, ఆమె నిరుత్సాహపడేట్టు కనపడటంచేత అతను వద్దనలేదు. ఈ ప్రయత్నం చాలా నష్టదాయకం కానున్న లక్షణాలు యిప్పటికే కనుపిస్తున్నాయి. ఈ పిక్చరు నిర్వహణ బాలనాయకత్వంగానూ, బహునాయకత్వంగానూ వున్నది. ఇంకా అలూ-చూలూ లేకపోయినా లీల చేతిడబ్బు ఇరవై వేలదాకా వదిలింది. మిగిలినవాళ్ళది యెంతెంత వదిలిందీ లీలకు సరిగా తెలియదు. జోగారావుకు ఆమె వ్యవహారాలలో జోక్యం కలిగించుకోవటం యిష్టంలేదు. తాను కథలు రాసేవాడై వుండికూడా—అతను కథ అన్నది రాసి ప్రచురించి అయిదారేళ్ళైంది!—లీల నటించే చిత్రాల కథల జోలికి ఎన్నడూ పోలేదు.

ఏవిధంగానూ లీలకు అడ్డం రావటం అతనికి యిష్టం లేదు. ఆమె స్నేహితులను గురించీ, ఆమె తిరుగుళ్ళ గురించీ అతనెప్పుడూ విమర్శించలేదు. 'ఎక్కడికి వెళ్ళావు? ఎక్కడి నుండి వస్తున్నావు?' అని కూడా ఎన్నడూ అతను అడగలేదు. ఈ విషయంలో అతనికి అసూయకూడా లేకపోయింది. ఎందుకంటే లీల తన స్థానాన్ని మరెవ్వరికీ యివ్వలేదు. మిగిలినదంతా ఆమె వృత్తితో ఎట్లా పెనవేసుకుని వున్నదంటే తన వృత్తికి భంగంలేకుండా ఆమె యీ సంబంధాలనుంచి బైటపడలేదు. కొత్తగా తీయ్యబోయే పిక్చరులోకూడా యించుమించు అటువంటిదే.

ఇంకొకందుకుకూడా లీలనుచూస్తే జోగారావుకు జాలి వేసింది. నీతిమాలిన యీ ప్రపంచంకూడా సంఘశాసనం

యొక్క ప్రభావం వున్నది. లీలకు తనతో యిప్పుడిక పని లేదు. కాని, పాపం ఆమె తనను విడిచెయ్యాలన్నా అది సాధ్యంకాదు. ఆమె తన భార్య అనే వంచనమీద ఆమె సినిమాజీవిత మంతా నిర్మాణమయింది. సులభంగా లభించే విడాకులూ, పునర్వివాహాలూ లేకపోతే సినిమా ప్రపంచంలో వాళ్లు యీ కాడి మొయ్యక తప్పదు. లీలకింకా జోగారావు మీద ఏదో కొంత స్నేహభావం వుంది. అది లేకపోయినా ఆమె గతి యింతే. జోగారావు అసూయాపరుడైనా ఆమె గతి యింతే. కాకపోతే కొంపలో అశాంతి వుండదు.

లీలకు వర్తించినదే కొంతవరకు జోగారావుకూ వర్తిస్తుంది. లీలనుంచి అత నిప్పుడు వాంఛించేది ఆమె సంపాదన తప్ప యింకేమీ లేదు. అతనికి కావలసిన స్నేహంకూడా యిచ్చే తీరిక లేదు లీలకు. ఆమె యిప్పుడు చేస్తున్న కళారాధనకూడా ఏమీ లేదు. ఇప్పుడామెకు నటించటం ఒక కళ కాదు, కేవలం వృత్తి కాదు. అది ఆమెకు వ్యాపారం. ఆమె మనస్సిప్పుడు పిక్చర్లు తీయటంమీదా, డిస్ట్రిబ్యూటర్లతో కంట్రాక్టులు చెయ్యటంమీదా, ఇతరనటులచేత పని చేయించుకుని వారిద్వారా స్వలాభం సాధించటంమీదా పోతున్నది

ఇందులో జోగారావుకు ఆసక్తి కలిగించేదేమీ లేదు. అరవచెట్టియార్లను చూడటానికి పొగుగూళ్ళకుకూడా వెళుతున్నది, వస్తున్నది. వాళ్ళూ వస్తున్నారు, వెళ్తున్నారు. తాను చేసే ప్రయత్నాలనుగురించి ఆమె జోగారావుకు చెబు

తుంది గాని అతని సలహాకోసం ఎదురుచూడదు. ఎందుకు చెబుతుందో జోగారావుకు స్పష్టంగా తెలీదు.

జోగారావుకు పూర్వం—పూర్వాశ్రమంలో—కన్న కలలు నిజమయ్యాయి. కాని, అవి కేవలం డొల్లగా పరిణమించాయి. చివరకు ఆ పాతజీవితం కల్లోకికూడా వస్తోంది. రూపాయిడబ్బులతో మూడు నాలుగు రోజులు గడపటంలో ఒకప్పుడు కలిగిన ఆనందం ఇవ్వాళ లేదు. ఎట్లా వుంటుందీ? ఈ ఆశ్రమంలో తానుచేసే ప్రయత్నమూ లేదు, సాధించే విజయమూ లేదు. అందుకే ఆనందమూ లేదు, డబ్బుతో కొనదగిన సుఖా లున్నాయి. ఆనందంమటుకు లేదు.

పత్రికల్లో రోజూ ప్రజలు చేసే ప్రయత్నం కనిపిస్తూ వుంది. తమ స్వాతంత్ర్యంకొరకు పోరాడే ఆనందంకొరకు ఆసియా ఖండంలో అనేక ప్రాంతాల ప్రజలు ప్రాణా లర్పిస్తున్నారు. తన లీల ఒక్కరోజు సంపాదించేడబ్బు ఏడాదిమీద సంపాదించలేక అలమటించే జనం అధికసంఖ్యలో ప్రపంచమంతటా వున్నారు.

జోగారావు లీల డబ్బుకు దాసుడైపోలేదు. అట్లా అయిపోగలిగితే అతనికి యే చిక్కూ లేదు. కాని ఆనందం కోసం జీవితంతో పోట్లాడాలంటె లీలకు సమస్య కలిగించి తీరాలి. లీలను అటువంటి స్థితిలో పెట్టే హక్కు తన కున్నదో లేదో జోగారావు నిర్ణయించుకోలేకపోయినాడు. ఆమెను తానే సినిమాతారగా చేశాడు. ఇప్పుడు లీల కొనసాగిస్తున్నది తన ఆశయాన్నే. కాని ఆమె సాధిస్తున్న ఫలితాలు తాను ఆశించినవి కావు. అందులో లీల తప్పులేదు. వాతా

వరణం అల్లావుంది. తాను లీలను వదిలిపెట్టి తన కాళ్ళమీద నడిచి జీవితంలో ప్రవేశించాలంటే సరైన సమయం లీల చితికిపోయినతరవాతనే. కాని, అప్పుడామెను విసర్జించటం భావ్యమా ?

5

గడియారం ఐదు కొట్టడం విని జోగారావు పక్క మీదనుంచి లేచాడు. ఎందుకో అతనికి చిన్ననాటి అనుభవం ఒకటి జ్ఞాపకం వచ్చింది. మంచానికెదురుగావున్న నిలువుటద్దంలో తన ఆకారం కనిపించగానే తన అన్న జ్ఞాపకం వచ్చాడు. అతను చాలా ఏళ్ళ కితం నాలుగు నెలలు మంచాన పడి తీసుకున్నాడు. వ్యాధి నయమైనతరవాత అతను నడక మళ్ళా మొదటినుంచీ నేర్చుకోవలసివచ్చింది. నిజానికి తను మాత్రం అటువంటిస్థితిలో లేడూ ? లీల సంపాదనమీద బతికటం మానేసి తన కాళ్ళమీదే నిలబడటానికి ప్రయత్నిస్తే తాను పడిపోడూ ? తప్పక పడిపోతాడు.

జోగారావు లీల మంచందగ్గిరికి వెళ్ళి దానిమీద కూర్చుని లీల ఒంటిమీద చెయ్యివేశాడు.

ఆమె కొంచెంగా కదిలిందిగాని నిద్ర లేవలేదు.

"లీలా ? ఏయ్ !"

"ఉండమ్మా నిద్దర చాల్లేదూ !"

"నే నూరికి పోతున్నా."

"ఏ వూరికి?" అన్నది లీల, కళ్ళుమూసుకుని నిద్ర మత్తుగా.

"ఏదో వూరికి."

లీల బలవంతాన కళ్ళు తెరచి "ఏం?" అన్నది.

"ఏం లేదు. కొన్నాళ్ళు తిరిగిరావాలని వుంది."

లీల పక్కమీద లేచి కూర్చున్నది. కాని, కాస్సేపు యేమీ అనలేదు.

"ఎప్పుడు వెళతావు?"

"ఇవ్వాళే."

"ఎక్కడికి? మళ్ళా అడిగింది.

"ఏమో, ఇంకా యేదీ అనుకోలా."

"తోచటం లేదేమో, ఔనా?"

"అవును."

"మళ్ళీ ఎప్పుడు వస్తావు?"

"గాలి మళ్ళినప్పుడు."

లీల మొహాన కత్తివాటేస్తే నెత్తురుచుక్క లేదు. ఏదో మునిగిందని ఆమె కిప్పటికి తెలిసింది. ఆమె లేనిఉత్సాహం అభినయిస్తూ, "ఒకపని చేద్దాం. కాస్త నాకు తీరిక దొరికితే యిద్దరం కలిసిపోదాం" అన్నది.

"నీకు తీరికంటూ వుండదు. నువ్వు పనిగలదానివి, నేను పనిలేనివాణ్ణీనూ."

లీల మొహం కాస్త చిట్లించి, "నామోహ్హీగా వుండా?" అన్నది.

"ఎట్లావుంటో నాకే సరిగా తెలియటంలేదు. ఊరికే వున్నాననిపిస్తున్నది."

'వెళ్ళి ఏం చేద్దామని?"

"అదీ ఆలోచించలేదు."

"నా సంగతి?"

"నీకేం తక్కువయిందీ?"

"నువ్వు వదిలేశావనిపించుకోనా?"

జోగారావు కొద్దిగా నవ్వాడు.

"నువ్వే నన్ను వదిలేశావని చెప్పు"

"నన్నొచ్చి అడుగుతారా?"

"పోనీ నే చెబుతాలే."

కాసేపు యిద్దరూ మౌనం.

"అకస్మాత్తుగా నామీద నీ కెందుకంత కోపం వచ్చిందీ?"

"కోపమా! ఏం లేదే. నిన్నెప్పుడన్నా యేమన్నా అన్నానా? నువు నాకు చేసిన మేలు మరెవరు చేస్తారు?"

"మరెందుకు వెళ్ళటం?"

"నువ్వేదో చేశావనికాదు. నేనేమీ చెయ్యటంలేదని."

"ఎందుకు చెయ్యటంలేదూ? ఎన్నిసార్లడిగాను ఏదో ఒకటి చెయ్యమని? నువ్వు చెయ్యకపోవటం నా తప్పా?"

"నీ విషయంతప్ప యింకొకటి ఆలోచించలేవాలీలా! చెయ్యటానికి సరియైన పనివుంటే నే చేసివుండనా?"

"ఇప్పుడుమాత్రం ఆ దిక్కుండదా? ఎందుకు నిష్కారణంగా వెళ్ళిపోయి యిబ్బందిపడటం?"

జోగారావు మళ్ళీ నవ్వాడు.

"అంత ఏమీ చెయ్యలేక యిబ్బందిపడితే నేను తిరిగి రాకూడదా ? అభ్యంతరం చెప్పవు గద ?"

ఆ మాట లీలకు ఘాటుగా తగిలినట్టయింది. ఆమెకు కోపంకూడా వచ్చింది.

"అప్పుడే వెళ్ళిపోయినట్టు నువే మాట్లాడుతున్నావు గాని నేను నిన్ను పోవద్దనే అంటున్నాను" అన్న దామె దెప్పగా.

"ఇన్నాళ్ళూ పోట్లాడుకోలేదు. ఇప్పుడు వద్దు లీలా స్నేహితులంగా వున్నాం. అట్లాగే వుందాం !"

"ఇంకెవ్వతైనా దొరికిందా ?" అన్నది లీల, కాస్సేపు ఆలోచించి.

"ఇంతవరకు లేదు. నువు దొరికినతరువాత యింకెవతె మొహమూ చూడలేదు. సినిమా తారలు, భర్తలు ఎటువంటి పతివ్రతలో నీకు తెలీదూ !"

లీల పెదిమ కొరుక్కుంటూ ఆలోచించింది.

"ఇదంతా నాకేం బాగాలేదు" అన్న దామె.

జోగారావు తన వెనక వున్నప్పుడు యెవరితో ఎప్పుడెట్లా మాట్లాడాలో చాలా బాగా తెలిసిన లీల యిప్పుడు జోగారావుకు ప్రతిగా మాట్లాడాలనేసరికి నోట తప్పా-తాలూ దొర్లిస్తున్నది.

"నా సంగతి ఆలోచిస్తే ఇంకా అసహ్యంగావుంటుంది. ఈ ఏడెనిమిదేళ్ళలో బాగా తుప్పుపట్టిపోయినాను. అందుచేత విచారించవలసినవాణ్ణి నేను."

"అబ్బో! అప్పుడే ఐదున్నర అయిందే. నే నిప్పుడే వస్తా" అంటూ లీల లేచి వెళ్ళిపోయింది. మళ్ళీ తనలో తాను మాట్లాడుకునే అవకాశం దొరికింది జోగారావుకు. ఎక్కడికన్నా వెళ్ళిపోదామన్నది మొదట్లో ఒక భావం మాత్రమే. దాన్ని ఎటో ఒకటు నిర్ణయంగా మార్చుకుండా మనే జోగారావు లీలను మాటల్లో పెట్టాడు. ఈ సంభాషణ తరవాత అతనికి వెళ్ళిపోవాలనే నిశ్చయం కలిగింది.

లీల బైటికి వెళ్ళి తిరిగి వచ్చేసరికి జోగారావు వెళ్ళి పోయాడు. అతని పర్సు కోటుజేబులోనే వున్నది. అది తీసుకో కుండానే అతను వెళ్ళిపోయివుండాలి.

లీలకు వుక్రోషంకొద్దీ యేడుపొచ్చింది. తన కింత అవ మానం యెవరూ చేయలేదు.

"ఏం చేశాను ? నా వల్ల యేం తప్పు జరిగింది? నన్నెందు కిట్లా శిక్షించాడు ?" అని ఆమె మనస్సు ఆమెను ప్రశ్నిస్తున్నది. కాని యెవరు సమాధానం చెబుతారు !

ఎక్కడచూసినా జోగారావును జ్ఞాపకంచేసే వస్తువులే. చిత్ర మేమిటంటే లీలకు యీ యెడబాటు యివాళే అయి నట్టులేదు. ఏనాడో అయినట్టూ, ఇవాళే తనకు తెలిసినట్టూ వున్నది. చచ్చిపోయినవాళ్ళనుగురించి స్మరిస్తూన్నట్టుగా ఆమె తన యిద్దరి జీవితాలకి సంబంధించిన విషయాలు జ్ఞాపకం చేసు కోసాగింది. ఇటీవల గడిచిన రెండుమూడేళ్ళలో జరిగిన సంఘుట నలు ఒకటీ జ్ఞాపకంరాలేదు. కాని చాలా యేళ్ళ కిందట జరిగి నవి అనేకం జ్ఞాపకం రాసాగాయి

లీల తన జన్మలో జోగారావును ఒక్కణ్ణే సరిగా ప్రేమించింది. రానురాను తన పేరుమీదా, ప్రతిష్ఠమీదా ప్రేమ యేర్పడి జోగారావుమీద ప్రేమ మరుగున పడిపోయింది. ఎప్పటికైనా రెండు ప్రేముల్లో చెయిజారిపోయిన ప్రేమకు విలువ హెచ్చు. లీలకు గడిచిపోయిన రోజుల్లో కనిపించిన ఆనందం యిప్పటిరోజుల్లో కనిపించలేదు, ఆలోచిస్తే.

ఐతే జోగారావుమీది ప్రేమ ఒకంతట జయించలేదు. మధ్యమధ్య లీల విచారానికి ఆగ్రహం అడ్డొస్తోంది. కాని తీరా ఆగ్రహం అయిపోయినాకకూడా విచారం మిగిలింది.

ఆ రాత్రి ఆమె ఒంటరిగా ఇంట్లో పడుకోవలసివస్తే యెంత బాధపడేదోగాని ఆ రాత్రి షూటింగున్నది. దాన్ని ఆమె పూర్తిగా తగలేసింది. మర్నాడు కాల్‌షీటు నిరాకరించి తనకు ఒంట్లో ఏమీ బాగాలేదని చెప్పింది. తెల్లవారఝామున మూడింటికి ఇంటికివచ్చి మేకప్‌కూడా కడుక్కోకుండా పడుకుని ఏడిచి నిద్రపోయింది.

మర్నాడామె ఇల్లు కదల్లేదు. టెలిఫోన్ చేసినవాళ్ళకూ, ఇంటికొచ్చినవాళ్ళకూ తను ఇంట్లో లేనట్టు చెప్పించింది. జోగారావును మరచిపోవటం లీల వుద్దేశమైతే ఆమె చాలా పొరపాటు చేసింది.

ఆ మర్నాడామె షూటింగుకు పోయినప్పుడు అందరూ జోగారావునుగురించి అడిగారు. ఊరికెళ్ళాడని చెప్పింది. ఆరోజుకూడా షూటింగు రీటేక్సుతోనే జరిగింది. ఎట్లా పొక్కిందోగాని, లీలా జోగారావూ విడిపోయినట్టు పట్నమంతా గుప్పుమన్నది. ఈ వార్త బైటనుంచే వచ్చివుండాలి.

కాని లీలమాత్రం తనను అడిగినవాళ్ళతో అతను త్వరలో తిరిగి వస్తాడనే చెబుతూ వచ్చింది.

జోగారావు వెళ్ళి పదిహేనురోజులైంది. ఏరోజు కారోజు అతను తిరిగివస్తాడన్న ఆశ ఎక్కువౌతున్నకొద్దీ లీలకు అతను రాడని నిరాశకూడా ఎక్కువవుతున్నది. ఇన్నాళ్ళు అతను యెట్లావున్నాడో. ఏం చేస్తున్నాడో డబ్బెక్కడిదో లీలకు యెంత వూహించినా తెలియలేదు.

తప్పుచేశామనుకుని ఎవరూ దండించ నవసరం లేకుండానే శిక్ష అనుభవించేవాళ్ళున్నారు. శిక్ష అనుభవిస్తున్నా మనుకుని ఫలానా అని తెలియకుండానే తప్పుచేసినట్టు భావించేవారూ వున్నారు. తాను జోగారావుకు ఏదో గొప్ప అపచారం చేశానని లీల నిశ్చయం చేసుకున్నది. ఈ నిశ్చయం నానాటికీ బలపడింది.

ఎందుకంటే లీల చాలాపనులు చేసింది. అందులో అన్నీ జోగారావు క్షమించినవే అయినప్పటికీ ఆమె కిప్పుడవే ఘోరమైన తప్పులుగా కనపడి బాధించసాగాయి.

ముఖ్యంగా ఆమెకు జోగారావుతో అనదగిన మాటలు చాలా తట్టాయి అతను వెళ్ళిపోతున్నానని చెప్పినప్పుడు అతను తన కెంత వుపకారం చేశాడో ఆమె చెప్పలేదు. ఇంకా అతనే తనకు కృతజ్ఞత తెలిపాడు! తన విషయమే ఆలోచించింది... అతని విషయం ఆలోచించలేదు—ఆమాట అతను రెండుసార్లు జ్ఞాపకంచేసినా తను తల కెక్కించుకోలేదు.

అన్నిటికన్నా ఆమెను మూఢవిశ్వాసం ఒకటి బాగా పట్టుకున్నది. తనకు దశ తిరిగిపోయిందనీ, అందుకే అతను

వెళ్ళిపోయాడని ఆమెకు అనుమానం కలిగింది. తను కొత్తగా సినిమాలలో ప్రవేశించినప్పుడామె కొక జ్యోతిష్కుడు, "నాలుగేళ్ళదాకా నీకు చాల మంచి యోగకాలం" అన్నాడు. "నాలుగేళ్ళదాకా ఫరవాలేదుగద?" ఆ తరువాత ఏమయితేనేం ?'' అని ఆమె నిర్లక్ష్యంగా సమాధానం చెప్పింది. జోగారావు వెళ్ళిపోయినతరువాత తాను ఒక్కరోజుకూడా సరిగా నటించలేదు. అందుచేత యీ అనుమానం మరింత బలమైంది.

ఒకనాడు యింటికివచ్చిన పత్రిక యేదో తిరగేస్తుంటే ఒక పేజీలో జోగారావుపేరు కనపడింది. "ప్రత్యక్ష నరకం'' అని పేరుపెట్టి జోగారావు కథ రాశాడు. ఆ పేరుకేసి చాలా సార్లు చూసింది. అతనేనని నమ్మలేక పోయింది. ఐతే అది అతనే రాశాడని ఆమెకు తెలుసు. ఎందుకో ఆ పేరు చూస్తుంటే జోగారావు యెదురుగా నిలబడి తనను నిందుస్తున్నట్లు తోచింది. కథ చదువుదామని ఎన్నిసార్లు ప్రయత్నించినా కళ్ళయెదుట మాటలు చెదరటమూ, చదివేది తలకెక్కక ఆలోచనలు ఎడా-పెడా లాగటమూ జరిగింది.

పల్లెటూళ్ళలో ప్రజలుపడే యిబ్బందులూ, డబ్బుగలవాళ్ళు లేనివాళ్ళనుపెట్టే బాధలూ, జీవితంలో విచ్చలవిడిగా విహరించే అరాచకమూ గురించి రాశాడు జోగారావు. కొన్ని కొన్ని వాక్యాలు అతని నోటంబడి వింటున్నట్టే వున్నాయి అచ్చులోకూడా.

ఆమె కథ చదవటం పూర్తిచేసి చాలాసేపు అస్పష్టమైన ఆలోచనల్లో మునిగి అట్లాగే కూచుంది శూన్యదృష్టితో. ఇంతలో టెలిఫోన్ మ్రోగి ఆమెకు తెలివి వచ్చినట్టయింది.

"జోగారావ్!" అన్నాడవతల మనిషి.

"ఇంట్లో లేరండీ" అన్నది లీల, నౌకరువచ్చి టెలిఫోన్ అందుకోవాలన్న ఆలోచనకూడా లేకుండా.

"ఎవరండీ ఆ మాట్లాడేది? రాయక రాయక జోగారావు మంచికథ రాశాడే. ఆమాట చెప్పానని చెప్పండి."

అవతలమనిషి తగ్గనాడే. తనెవరో చెప్పకుండా టెలిఫోన్ పెట్టేశాడు.

టెలిఫోన్ పెట్టేస్తుండగా లీలకు ఆలోచన తట్టింది. డైరెక్టరీలో యీ పత్రికాకార్యాలయం నంబరు తీసి డయల్ చేసింది.

"మీ పత్రికలో కథరాసిన జోగారావుగారి ఎడ్రస్ చెబుతారా దయచేసి?" అన్నదామె.

పత్రికాఫీసువాళ్ళు చాలా సంతోషించి అతని ఎడ్రస్ చెబుతూ, "కథ ఎల్లావుందండీ!" అని అడిగారు.

"చాలా అసహ్యంగా వుంది" అని లీల టెలిఫోన్ పెట్టేసింది...

పూరిగుడిసెలో కుక్కిమంచంలో పడుకుని తలవేపున హరికెన్ లాంతరు దీపం వెలుగులో యేదో చదువుకుంటున్న జోగారావు మనిషి అలికిడి విని తలయెత్తి చూసి నిర్ఘాంతపోయి లేచి కూచుని, "నువ్వా?" అన్నాడు. ఈ పాకలోకి లీల అడుగుపెట్టడం యిదే మొదటిసారి.

"నా కల! నా కల!" అన్నాడు జోగారావు వుద్రేకంతో.

అత నేవిషయం మాట్లాడుతున్నాడో లీలకు అర్థం కాలేదు. ఆమె అతనికేసి వింతగా చూస్తూ అట్లాగే నిల బడింది... ...

సహనం

నే నా సమయంలో బెజవాడ యెందుకు వెళ్ళానో నాకు సరిగ్గా జ్ఞాపకంలేదు. కాని, స్నేహితుడు కామరాజు నన్ను బలాత్కారంగా సినిమాకు తీసుకుపోవటమూ, "ఆ పిక్చరు బాగ లేదంటున్నారు. నేను రాను" అని నే ననటమూ, "వేరే ఒకందుకు రమ్మంటున్నాను. బాగుండని పిక్చరు చూస్తే యింతలో నువ్వేమీ సొట్టపోవులే" అని కామ రాజు నన్ను దెప్పటమూ నాకు బాగా జ్ఞాపకం వుంది.

మేము వెళ్ళేసరికి హాలు చాలాభాగం ఖాళీగా వుంది. ఆ పిక్చరు వారమే నడిచింది. మేం ఆఖరురోజు కాబోలు చూశాం. బాగుండని పిక్చర్లు చూడటం నాకు చాలా బాధ. సొట్టపోనని కామరాజు అనగానే సరా? నా లోపల చాలా డామేజి జరిగింది.

"నాచేత యీ దిక్కుమాలిన పిక్చ రెందుకు చూడ సిచ్చావో దయచేసి చెబుతావా?" అని నేను కామరాజును తిరిగి వచ్చేటప్పుడు దబాయించాను.